ל) [זבחים קו: ענין עונשין מן הדין עי׳ עוד בסנהדרין נד. וש"נן, ב) [ב"מ מו:],

ג) [בס"א נוסף: ושלמים], ד) [כריתות ג.], ד) ל"ל בזר

יכ"א ברש"א, ו) גירסת

רש"א דייחד הוא אצל עולה

לה א מיי פישל מהלי סמג לאוין שכא: נמ ב מיי פ"ג מהלי ביכורים הלי א: ב מיי פ"ג מהלי דשפיר קדריש דעל כרחך בכור לא מעשר שני הל' ה סמג לאוין רסד: מא ד מיי' פ"ד מהלי מעשר שני הל' ט:

לחוכל עולה. אפי׳ לאחר זריקה ואפי׳ כהן שהוא לוקה ואזהרת עשה אשכחן בה בעלמה (ויקרה ה) וערכו בני ההרן וגו' כליל היה ולא לאכילה: דילידא אימיה כר' שמעון חיליד. כל שאמו יולדת תבקש רחמים יהי רצון שיהא כר' שמעון: ואע"ג דאית ביה פירכא.

למילתיה ברמשכח פירכה בכולהו ואזיל: בכורים מותרים לאונן לר׳ שמעון ביבמות בפרק הערל (דף עג:): אוכן. יום מיתת מתו: טעון כסף לורה. לפדיונו דכתיב (דברים יד) ולרת :סכסף בידך דבר שיש עליו לורהם: בכור אינו טעון לא סמיכה ולא נסכים כדתנן במנחות בפ' שתי (דף לב.): אלא מאי היא מדות דילידה הימיה כו'. הוחיל וחית פירכח למילתיה מהו שבחו: דלמאי דסבירא ליה מסרס לקרא ודריש ליה. לפי דעתו שהחומרים שהוא מולא באותו שהוא מוצא חמורים נראין לו חומר סרס את המקרא לדורשו בהפך למלוח חיסורין שמלח שחם דרשו כסדרו לא היה יכול ללמוד ממנו האיסורין הללו בכל אחד ואחד שאם דרש תחלה ובכורות זה הבכור וכי מה בא ללמדנו אם לאוכלו חוץ לחומה ק"ו ממעשר אם לאוכל לפני זריקה "ו מתודה ושלמים אין זה נכון שעדיין לא מלאו בתודה ושלמים ועל כרחו היה לריך לומר הא לא בא הכתוב אלא לאוכל מן הבכור לפני זריקה שהוא לוקה ומעתה אין לו אוהרה לאוכל ממנו לאחר זריקה והוא זר וכן בכולן זה אחר זה: וכי מוהירין מן הדין. דקאמר אם לאוכלו חוץ לחומה קל וחומר ממעשר כו' ותו

אם לפני זריקה קל וחומר מתודהם דלמא כולהו לחוץ לחומה אתו ודקאמרת קל וחומר אין מזהירין מן הדין ואין כאן אם אינו ענין: ואפי' למאן דאמר כו'. דהא כ' יצחקדי דאית ליה באחותו בת אביו ובת אמו עונשין מן הדין וגבי אזהרה איכא קרא יתירא: איסורא בעלמא. האי דקא מייתי בכולהו אזהרה בק"ו לאיסורי בעלמא קאמר ולא למלקות: זר שאכל מן העולה כו'. דוקא זר קאמר ואע"ג דכהן לגבי עולה זר הוא הכא זר דוקא קאמר דאי כהן בלר ליה חד לאו דהא חמש דקאמר חד משום חוץ לחומה דאתי בקל וחומר ממעשר וחד משום לפני זריקה דאתי בקל וחומר מתודה ושלמים וחד משום זר גמור אפי׳ לאחר זריקה דאתי בקל וחומר מבכור וכ"ש לפני זריקה וחד משום אוכל חוץ לקלעים דאתי בקל וחומר מחטאת ואשם וחד משום אוכל עולה ואפילו כהן ובתוך הקלעים וכל שכן זר חוץ לקלעים וחוץ לחומה אלמא לוקה חמש: משום המשה איפורים. קאמר ולא ללקות עליהן: והאנן סגן אלו הן הלוקין. וקתני בכורים ואוכל קדשי קדשים חוץ לקלעים:

אלא "לאוכל מן העולה לאחר זריקה אפילו בפנים שהוא לוקה אמר רבא דילידא אימיה כר"ש תיליד ואי לא לא תיליד ואע"ג דאית להו פירכא מאי חומרא דבכורים ממעשר שכן יאסורים לזרים אדרבה מעשר חמור שכן יאסור לאונן ומאי חומרא דתודה ושלמים ממעשר שכן מעונין מתן דמים ואימורין לגבי מזבח אדרבה מעשר חמור שכן יפעונין כסף צורה ומאי חומרא דבכור מתודה ושלמים שכן קדושתו מרחם אדרבה תודה ושלמים חמורים שכן מעונים סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק ומאי חומרא דחמאת ואשם מככור שכן קדשי קדשים אדרבה בכור חמור שכן קדושתו מרחם ומאי חומרא דעולה מחמאת ואשם שכן כליל אדרבה חמאת ואשם חמירי שכן מכפרי וכולהו חמירי מעולה דאית בהו שתי אכילות אלא מאי דילידא אימיה כרבי שמעון דלמאי דסבירא ליה לדידיה מסרס ליה לקרא ודריש ליה וכי מזהירין מן הדין הא אפילו למאן דאמר עונשין מן הדין אין מזהירין מן הדין איסורא בעלמא והאמר רבא זר שאכל מן העולה לפני זריקה חוץ לחומה לרבי שמעון לוקה חמש חמשה איסורין הוו והא אנן תנן אלו הן הְלוקין

> קרא עליהן הא שפיר אינטריך למלקות דחוץ לחומה וכן לכולהו ויש לומר דמסתברא ליה לר׳ שמעון דכל קרא אתא לשני דברים לאיתויי איסור חדש וגם לאיתויי נמי למלקות חוץ לחומה והכי קאמר אם ללמדנו בבכורים איסור לחוץ לחומה הרי קל וחומר ממעשר אלא לאורויי איסור דעד שלא קרו וגם נמי אתו למלקות לחוץ לחומה והא דקתני בתודה ושלמים אלא לאוכל לפני זריקה לוקה לאו דוקא לוקה אלא איסור בעלמא ובכולהו לוקה לאו דוקא ופריך והא אמר רבא זר שאכל מן העולה לפני זריקה כו׳ לכ׳ שמעון לוקה חמש חד משום חוץ לחומה דאתי בקל וחומר ממעשר וחד משום לאו דלפני זריקה כו' אלמא דר' שמעון מלקות קאמר ולא איסורא ומשני מאי חמש חמש איסורי וליכא מלקות אלא באוכל חוץ לחומה גרידא והא אנן תנן אלו הן הלוקין פירש הקונטרם וקתני בכורים עד שלח קרח עליהן וקדשי קדשים חוץ לקלעים מה שהזכיר בקונטרס קדשי קדשים קשה דמוה לא משני מידי כדפירש הקונטרס גופיה במסקנא לכ"ג לפרש דהש"ס לא פריך אלא מבכורים דמקדשי קדשים לא פריך הש"ס דהתם איכא אזהרה כמו שאפרש

דלמאי דסבירא ליה לדידיה מסרם ליה לקרא ודריש ליה.

מקרא כדדרים השתא כדפ״ה ואם תאמר אכתי אמאי משבח לר׳

שמעון בכך אדרבה קשה מנלן למדרש הכי ולסרוסי לקרא ויש לומר

אתא לקודם זריקה אע"פ שנכתב

קודם לתודה (4) דמכל מקום אי להכי

אתא לישתיק מיניה וילפינן ליה שפיר

מתודה שנכתב בסוף כך נראה

למשי"ח וכדפירש בתוספות דעל

כרחך תודה אתיא לקודם זריקה

דאיסורא אחרינא ליכא לאוקמא בה

דליכא לאוקמי (כ) ה) (בה) אחר זריקה

דשרי לזרים והלכך ליכא למימר דמוקמינן בכור שנכתב קודם לפני

זריקה דאתי בקל וחומר מתודה

(ג) וכולהו דמסתבר דהא מכל מהום

על כרחך לריך לאוקמי תודה לפני

זריקה אע"ג יו דחד לד חמור הוא

אצל עולה מכל מקום לא אתא אלא

להכי כדפירש ואם כן סוף סוף משמע

(ד) בבכור: איםורא בעלמא.

איתא בכולהו (ס) הא דמרבה אזהרה

לכל חד וחד והוי בדבר חדש היינו

איסורא בעלמא אבל עיקרא דמלקות

דכל חד וחד אתא חוץ לחומה ואתי

ק"ו דר׳ שמעון ומגלה בכולהו איסור

בכל חד וחד בחדש בבכורים עד

שלא קורין ובתודה עד שלא זרק

יאם תאמר ומנלן לר׳ שמעון לפרושי

איסור חדש בהו הא לריכא למלקות

חוץ לחומה ומאי קאמר בבכורים

חוץ לחומה קל וחומר ממעשר אלא

לא בא הכתוב אלא לאוכל עד שלא

דאילו היה דורש המקרא כסדרו לא היה נפקא ליה

מבשר בשדה טרפה כדפיי הקונטרס בסמוך 🕪 אבל מקדשים קלים לא פריך הש״ס דהתם עיקר מלקות איכא מפשטיה דקרא בלא שום ייתור מכדי כחיב והבאתם שמה לכחוב לא תוכל לאוכלם וקאי אקרא דלעיל שהם מפורשים בו הלכך לאוכל חוץ לחומה לקי לא (1) בעי קרא שהרי כולן מפורשים בו ולכך לא הוי לאו שבכללות מהדר פרושי בכל חד למה לי שמע מינה ליחודי לאו לכל חד וחד כאילו כתוב בכל אחד פעם שניה לאו דחוץ לחומה וכיון דאינו ענין לו תנהו ענין לדבר אחר הלכך בכורים לאוכל עד שלא קרא עליהן אתא וכן לכל חד וחד למילתיה לדבר חדש ואם תאמר בכל הקדשים הכתובים בכאן דייך אם תתן הלאו ענין למלקות לפני זריקה בכולן חוץ מבכורים אע"ג דילפינן מקל וחומר אין מזהירין מן הדין דבשלמים וחודה ע"כ לריך לאוקומי קודם זריקה דלא שייך בהו איסור דבכורים ופרש"י אין הכי נמי דהם (ח) דפטרינן לכולהו אילטריך באוכל לפני זריקה והא דר' שמעון מפרש לבכור לאזהרה לאוכל אחר זריקה איסורא קאמר מחטאת ואשם דתני חוץ לקלעים לוקה היינו משום בשר בשדה טרפה לא תאכלו הוא דנפקא כדלקמן ולוקה חמשה דאמר רבא חמש איסורי קאמר וצריך לומר הכא כדפרישית לעיל דרמינן ליה לר"ש דבכור אתי לאזהרה דאיסורא לאחר זריקה והא איצטריך ללקות לאוכל שוחוץ לחומה לפין שאין עונשין מן הדין אלא משמע ליה דלאו דבכור ודכולהו אחו לשני דברים חדא לאיסור וחדא למלקוח לפני זריקה ולכך אמר ר"ש דלאו דבכור לא הולרך לאיסור לפני זריקה דמקל וחומר דמודה למדנו אלא איסור דלאחר זריקה וכן בחטאת ועולה ע"כ וטובא קשה דמנא ליה הא לר"ש דאוהרה דכל חדא אחו משום איסור ומלקום דהא אוהרה דבכורים לא אחי אלא למלקום בבכורים דעד שלא קרא ולשום איסור חדש לא אתי ותודה נמי לא אתי אלא למלקות דלפני זריקה ומנליה דאינך אתו בשביל איסור חדש דבכל חד אימא דלא אמי אלא משום מלקות דלפני זריקה גרידא ותו מאי קאמר בתודה ובכולהו אי לחוץ לחומה קל וחומר ממעשר היה לו לומר דמגופיה (ט) אחא דמצי לחכתב לא חוכל לאוכלם דבשביל זה לא היה לו למהדר ולפרש ועוד קשה ללישנא דר"ש דאמר אלא לאוכל מבכור אחר זריקה שלוקה ואינו אלא איסור בעלמא ועוד קשה דכיון דהא דמרבינן איסורין יי בעלמא הוא כדפירש

הגהות הב"ח (**ה**) תום' ד"ה דלמאי וכו' הודם לתודה דאי להכי קודם למודה דאי להכי לפ"ל ותיכת דתכל מקום נמחק: (2) בא"ד דליכל לאוקומיה לאחר זכיקה דרא שרי לורים כפ"ל ותיכת בה נמחק: בא"ד בקל וחומר מחודה והבי מסחבר בא"ד בא"ד בקל וחומר דמל: (1) בא"ד בא"ד מוף מוף מחמוש דבבברור אחא משמע דבבכור אתא לאחר זריקה הס"ד: (ה) ד"ה איסורא כו' בכולהו פי׳ הא דמרבה וכו׳ בכל חד וחד בדבר חדש בבכורים עד שלח הרא ונמולה: (ו) בא"ר קרא וכמודה: עו באד כדפיי הקונטרס בסמוך ומקדשים קלים גמי לא פריך כל"ל ותיבת אבל נמחק: (ו) בא"ד חוך למומה לא צריך קרא שהרי כולן כל"ל ותיבת לקי נמחק: (ח) בא"ד אין הכי מי להא דדרשינן לכולהו אינטריך לאוכל לפני וכו׳ וחטאת ואשם דקתני חוץ לקלעים: (ט) בא"ד רמגופיה דקרא אתה דמני: (י) בא"ד ועוד דמלי: (י) בא"ד ועוד קשה דכיון דהא דמרביע איסורין דבעלמא הוא דקאמר כדפיי הקונטרס למה לי מיפוק ליה דבכל חד וחד גכתוב קרא לאיסור כדפי׳ הקונטרס לעיל כנ״ל ונ״ב פי׳ דאיכא נפני כליני נדיצ פיי החיכת בכל מד עשה דמודה שעינו מקרא זדם זמחין ישפן והצשר מאכל ובכור כמיב אך בכור שור וגרי ובשרם יהיה לך וגר וכן במטאת ואשם ועולה כתפרש"י בעמוד זה:

מוסף רש"י

וכי מזהירין מן הדין. מדין קל וחומר לאוקמיה נלאו גמור (יבמות חח:).